

Mottagare
Regionstyrelsen

Motion. Motverka barnfattigdom och öka jämlikheten

Förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Saga Carlgren med flera, Vänsterpartiet (V), yrkar i en motion att socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska kartlägga och utreda hur respektive nämnd, enskilt och gemensamt, kan stärka och utveckla sitt arbete för att utjämna skillnader i barns ekonomiska uppväxtvillkor.

Motionen har remitterats till ovan nämnder och man har kartlagt enskilt inom respektive ansvarsområde och samt fört en ömsesidig dialog kring det gemensamma utvecklingsarbetet. Den samlade bedömningen är att det inom respektive förvaltning finns strukturer för ett kontinuerligt och systematiskt arbete för att utjämna skillnader i barns olika förutsättningar och uppväxtmiljö.

För att möjliggöra samverkan och förvaltningsövergripande samarbete finns samverkansforum barn och unga som är en del av Region Gotlands samverkansstruktur. Där sker samverkande utvecklingsarbete av främjande, förebyggande och åtgärdande insatser kring barn, unga och deras familjer i behov av stöd. Vidare görs bedömning att det finns lagstyrd samverkan mellan förvaltningarna och att samverkan sker utifrån barns individuella behov av stöd och insatser.

Ärendebeskrivning

Motionen avser hur barn- och utbildningsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt socialnämnden kan kartlägga situationen och utreda hur de inom respektive nämnd samt gemensamt kan stärka och utveckla sitt arbete för att utjämna skillnader i barns ekonomiska uppväxtvillkor. Socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har kartlagt och utrett inom sina respektive ansvarsområden och fört en dialog mellan ovan nämnda nämnder.

I sitt remissvar beskriver utbildnings- och arbetslivsförvaltningen att i både skollag och läroplan finns en tydlig styrning kring uppdraget att främja lika möjligheter för alla barn och elever oberoende av deras sociala och ekonomiska förutsättningar. Samtliga skolformer inom Region Gotland följer

de regelverk som finns för verksamheterna. Enligt Socialdepartementet¹ är lika tillgång till god och inkluderande förskoleverksamhet, barnomsorg och utbildning avgörande för att bryta arvet av social utestängning och säkerställa lika möjligheter för barn som befinner sig i en utsatt situation. Förvaltningen beskriver att förskolan på Gotland har en hög andel barn inskrivna. Systemet med maxtaxa gör att avgiften är inkomstrelaterad vilket gör att man följer styrningen om att avgifter ska vara skäliga för verksamheten. I övrigt förekommer inte andra avgifter inom förskolan för den enskilde vårdnadshavaren.

Skolan har en viktig roll för individen och dess utveckling och kan verka kompensatoriskt för barn i ekonomiskt utsatta hushåll. Avbruten eller aldrig påbörjad gymnasieutbildning är den faktor som tydligast påverkar risken att hamna i ett utanförskap och att man som ung inte kan försörja sig själv. Som exempel beskriver förvaltningen ett medvetet utvecklingsarbete med att anpassa och tillgängliggöra undervisningen till barns olika förutsättningar. Under 2021 deltog utbildnings- och arbetslivsförvaltningen i SKR:s utbildning kring fullföljd utbildning tillsammans med två andra kommuner, med syfte att öka antalet elever som fullföljer grundskola och senare gymnasiet med fullgoda betyg. En ny handlingsplan har framtagits där fokus ligger på det som främjar närvaro och förebygger frånvaro samt systematisk uppföljning av elevfrånvaro på varje skola. Handlingsplanen implementeras vid alla skolenheter i grundskolan med syfte att tidigt sätta in stöd och insatser.

Vidare beskriver man att nå godkända betyg i kärnämnen är viktigt för att kunna gå vidare till högre studier. Lovskola erbjuds till de elever på högstadiet som riskerar att inte få betyg i ett eller flera ämnen. Det erbjuds också till elever som vill höja sina betyg för att kunna komma in på sökt utbildning. Lovskola anordnas utanför ordinarie undervisningstid, på lov. I samtliga skolformer står skolan för allt material som ingår i undervisningen vilket även gäller för aktiviteter vid t ex friluftsdagar.

Socialförvaltningen ger i sitt remissvar som exempel att stöd- och försörjningsenheten arbetar aktivt för att uppmärksamma barns ekonomiska utsatthet. I samband med nybesök utreds barnens situation avseende bland annat fritidsaktiviteter, skolgång och hälsotillstånd. Barn- och familj (BoF) lyfter barns ekonomiska utsatthet i utredningsarbetet. De arbetar med en utredningsmetod, Barns behov i centrum (BBIC), där man utreder bostad, arbete och ekonomi. När ekonomisk utsatthet uppmärksammas är BoF behjälpliga till kontakt med stöd- och försörjning.

Regionstyrelsen bedömer att det finns ett förvaltningsövergripande samarbete som består av samverkansforum för barn och unga och de är en del av Region Gotlands samverkansstruktur. På strategisk nivå styrs arbetet från samverkansledningen som består av förvaltningschefer från utbildnings- och arbetslivsförvaltningen, socialförvaltningen och hälso- och

¹Socialdepartementet (202/21:FPM101)

sjukvårdsförvaltningen samt samverkansledare barn och unga. Samverkansforum barn och unga är en operativ del i samverkansstrukturen och består av chefer närmare verksamheterna. Till samverkansforum bildas arbetsgrupper utifrån aktuella uppdrag. Syftet med samverkansstrukturen är att skapa förutsättningar för en samordnad och effektiv kunskapsstyrning genom att bland annat prioritera gemensamma utvecklingsområden, samordna processer och lösa komplexa, gränsöverskridande uppgifter med individens bästa för ögonen. Som ett exempel på att stärka och utveckla stöd till barn och familjer har första linjen, socialtjänst och skola i samverkan för barn 6-16 år och deras familjer (Fossam) skapats. Det bygger på ett samverkansmöte mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård och skola för tidiga insatser för barn och familjer som har behov av samverkan. Målet är tidiga insatser för att ge alla barn goda möjligheter i livet och i skolan. Ett liknande utvecklingsarbete pågår även kring förskolebarnen, där chefer och medarbetare från socialförvaltningen, utbildnings- och arbetslivsförvaltningen och hälso- och sjukvårdsförvaltningen får kunskapspåfyllning kring risk- och skyddsfaktorer för att kunna uppmärksamma utsatthet och arbeta främjande och förebyggande både i samverkan och i respektive verksamheter.

Vidare görs bedömningen att det finns lagstyrd samverkan mellan förvaltningarna och att samverkan sker utifrån barns individuella behov av stöd och insatser.

Bedömning

Som beskrivits bedrivs ett strukturerat och systematiskt arbete för att utjämna ekonomiska skillnader i barns uppväxtmiljö inom både utbildnings- och arbetslivsförvaltningen och socialförvaltningen.

Bedömningen är att det finns ett förvaltningsövergripande samarbete som består av samverkansforum för barn och unga och de är en del av Region Gotlands samverkansstruktur. Som ett exempel på att stärka och utveckla arbetet med att tidigt kunna erbjuda stöd och insatser till barn och familjer har Fossam bildats, som är ett samverkansteam mellan socialtjänst, skola och första linjen.

Vidare görs bedömningen att det finns lagstyrd samverkan mellan förvaltningarna och att samverkan sker utifrån barns individuella behov av stöd och insatser

Förslaget är att regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att motionen anses besvarad med denna tjänsteskrivelse.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2022-12-12

Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen daterad 2024-01-25

BUN 2022/1138

GVN 2022/216

SON 2022/469

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Josefine Jessen
tf biträdande förvaltningschef

Skickas till
Motionären